

10

MAHREMİYET BİLİNCİ

1. Edep, hayâ ve mahremiyet kavramlarını bilir.
2. Allah'ın her insanı özel yarattığını ve bedeninin kendisine emanet olduğunu bilir.
3. Diğer insanlarla arasındaki bedensel sınırların ne olması gerektiğini bilir.
(Mahrem-namahrem ilişkiler, evlenilecek kişiler)
4. Mahremiyet bilincine sahip olmada hayır demenin önemini bilir.
5. Allah'ın edepli ve hayâlı insanı sevdiğini bilir.

1. EDEP, HAYÂ VE MAHREMİYET

Kazanım

Edep, hayâ ve mahremiyet kavramlarını bilir.

Öğretici Notu

Mahremiyet kavramı yasaklılık hâli ya da dokunulmazlık olarak açıklanır. Haram, mahrem ve mahremiyet kelimelerinin, dinî hükümlerle ilgili olarak yasak olan her şey için kullanıldığı vurgulanır. Mahrem kelimesinin, evlenmeleri ebediyen haram olan yakın akrabalar için kullanıldığı gibi, aynı kelimenin insan vücudu için kullanıldığında cinsel dokunulmazlık anlamına da geldiği anlatılır. Bu durumda mahremiyetin, insan vücudunda bakılması ve dokunulması yasak olan hususlar ve insanın özel hayatı, ailesi ve evi ile ilgili haklar bağlamında temel hak ve hürriyetlere vurgu yapılır. Yüce dinimizin insanın bu çok yönlü mahremiyeti ile ilgili olarak oldukça detaylı düzenlemeler getirdiği ifade edilir.

Insandaki edep ve hayâ duygusunun yaratılış gereği olduğu, bu duyguların kaynağının da iman ve İslâm ahlâkı olduğu anlatılır. İnsandaki bu duyguların, kişinin çirkin söz ve fiillerden uzak kalmasını, doğruluk, dürüstlük ve ahlâkî değerlere bağlılık üzere yaşamasını sağladığı izah edilir.

Hayânın sözlükte “utanma, çekinme” anlamına geldiği, ahlâkî bir terim olarak ise hayâ “nefsin çirkin davranışlarından rahatsız olarak onları terk etmesi” olduğu izah edilir. Edebin ise İslamî görgü kurallarını ifade ettiği ve edepli olmanın müminin en önemli vasıflarından olduğu anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Mandal, bilgi kartları, dayanıklı ip (yaklaşık 5 m.)

Etkinlik

Çocuklar sayıya göre dörder (şekil 1) ya da beşer kişilik gruplara (şekil 2) ayrılır. Çocuk sayısına göre her bir gruptaki çocuk sayısı değişebilir. Örneğin 4 çocukla bir grup kurulabilir ve üçgen yapılabilir. Bu oyun için en az 2 grup (4'er kişiden 8 çocuk) olmalıdır.

Edep, hayâ ve mahremiyet ile ilgili bilgi kartlarına aşağıdaki cümleler yazılacaktır.

Yanlış:

1. Edep kavramı önemli değildir.
2. Hayâ insanın içine kapanık olmasına neden olur.
3. Edep kavramının dilimizdeki karşılığı utangaçlıktır.
4. Karşımızdaki ne kadar edepli davranırsa, biz de o kadar edepli davranmalıyız.
5. Haksızlık karşısında edepsiz olmak gerekir.
6. Sadece yetişkinler edepli olmalıdır.
7. Durumuna ve insanına göre edepli olmak gerekir.
8. Hayâlî olan insanları kimse sevmez.

Doğru:

1. Mahremiyete dokunulmazlık da diyebiliriz.
2. İnsan vücudunda başkası tarafından bakılması, dokunulması uygun olmayan yerler kişinin mahrem alanıdır.
3. Mahremiyeti ihlal eden konuları konuşmak edebe uygun değildir.
4. Mahremiyete saygı, temel bir hak ve özgürlüktür.
5. Hz. Peygamber pek çok hadisinde edepli olmayı övmüştür.
6. Edep: Güzel terbiye, iyi huy demektir.
7. Edep, insanın iyilikleri ve ahlâkî üstünlükleri, kendinde toplama çabasıdır.
8. Ahlakî değerler doğrultusunda yaşamalıyız.
9. Çirkin söz ve davranışlardan uzak kalmalıyız.
10. Haramlardan sakınmalıyız.
11. Kişinin mahremiyet sahasına giren konular sadece ilgililerle konuşulmalıdır.
12. Edep, insan ruhunun güzelliğini yansıtır.
13. Hayâ, fitri (yaratılış gereği sahip olunan) bir duygudur.
14. Hayâ: Allah'ın razı olmadığı çirkin şeyleri yapmaktan sakınmaktır.
15. Allah, hayâ sahibi insanları sever.
16. Hayâ duygusu, insanı kötülüklerden korur.
17. Hz. Peygamber "Hayâ ve iman yan yana" buyurmuştur.

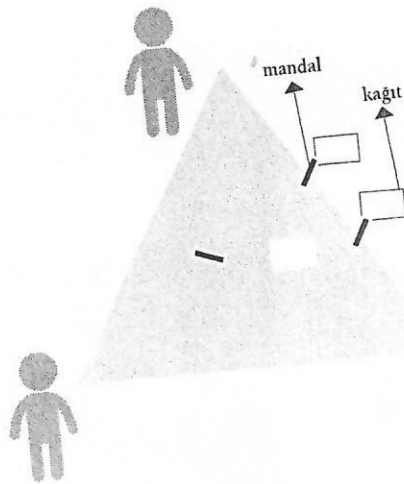
Öğretici çocuklara bir yarışma yapacaklarını söyler. Çocukları sayıya göre 4'er (şekil 1) ya da 5'er kişilik gruplara (şekil 2) ayırır. Yarışmada kullanılmak üzere bir parkur oluşturmak için grubun dört üyesini seçer ve ellerine bir ip verip kare şeklinde sınıfın bir köşesine geçip bir alan oluşturur. Öğretici önceden konuyla ilgili 8 yanlış ve 17 doğrudan oluşan 25 kart hazırlar.

Yarışma şöyledir: Öğretici, grubun 5. üyesine 3 mandal verir, elinde mandal olan çocuk masanın üzerinden 3 doğru bilgi kartı seçip 2 dakikada parkurun içerisinde gezerek arkadaşlarının tuttuğu ipe mandalla tutturması gerektiğini söyler. Yarışan ilk çocuğun süresi dolduktan sonra ipi tutan arkadaşlarından birinin yerine geçer ve diğer arkadaşı yarışmaya devam eder. Grubun her üyesi parkurda dolaştıktan sonra bilgi kartları kontrol edilir ve doğru yanlışlar hesaplanır. Bilgi kartlarıyla ilgili değerlendirmelerde bulunulur. Her grubun böyle yarışıp en çok doğrusu olan grubun kazanmasıyla etkinlik son bulur (Din, Ahlak ve Değerler Öğretimi İçin Eğitsel Oyunlar, Mahmut Zengin; Nursel Arslan; Sevim Uçar; Selma Aydoğdu, DEM Yay., 2015, İstanbul, s. 146-147).

Yarışmada belli kurallar vardır:

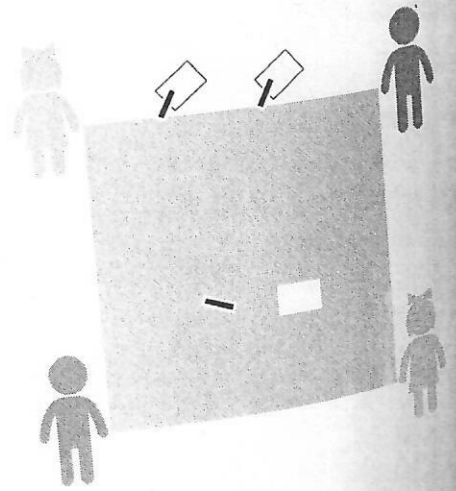
- Her mandal bir bilgi kartı için kullanılacak.
- Parkurun bir ucundan başlayıp diğer ucundan çıkılacak.
- Parkurda geriye dönüş yasak.

ŞEKİL I

4 Kişilik Grup

ŞEKİL II

5 Kişilik Grup

4'er (şekil 1)
r oluşturmak
öşesine geçip
luşan 25 kart

mandal olan
isinde gezerek
çocuğun süresi
daşı yarışmaya
ontrol edilir ve
ur. Her grubun
(Din, Ahlak ve
im Uçar, Selma

Değerlendirme Soruları

1. Edep, hayâ ve mahremiyet kavramlarına dair neler öğrendik?
2. Bu kavramlara dair örnekler verebilir misiniz?

Günün Mesajı

"Hayâ ile iman ikiz kardeşdir.
Biri giderse diğeri de gider."
(Buhari, Edebül-Müfred, 445)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. BEDEN EMANETİ

Kazanım

Allah'ın her insanı özel yarattığını ve bedeninin kendisine emanet olduğunu bilir.
Diğer insanlarla arasındaki bedensel sınırların ne olması gerektiğini bilir.

Öğretici Notu

Mahremiyet bilincinin, kişinin kendisinin ve diğer insanların özelinin/özel alanının farkına varması, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların özeline saygı duyması, kendisi ile çevresi arasına sağlıklı sınırlar koyması olduğu belirtilir.

Mahremiyete saygının, yüce dinimiz İslam'ın üzerinde önemle durduğu bir husus olduğu, ayet ve hadislerle mahremiyetin sınırlarının çizildiği ve bu sınırlara herkesin uymasının gerektiği anlatılır.

Öğretici, etkinliği yaptırırken bina ve oda mahremiyetinden beden emanetine ve beden sınırlarına dolaylı bir anlatım yapmalıdır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Yazı tahtası, kalem, kâğıt

Etkinlik

Öğretici tarafından tahtaya çocuk sayısına göre farklı büyüklüklerde ve şekillerde evler yapılır. Ortam müsait değilse evler resim şeklinde çıktı alınıp her çocuğa ayrı ayrı verilebilir. Ardından çocuklardan bu evleri bahçe ile çevrelemeleri istenir. Çocuklar evlere tek tek bahçe çizerler. Neticede ortaya çıkan resim evlerin konumuna göre şekil almış bahçeler olacaktır. Bahçe çevreleme bitince öğretici şu soruları sorar:

-Bahçe çevrelemesi yaparken nelere dikkat ettiniz?

-Evlere neden kapı çalmadan girilmez?

-Peki, evlerin içindeki hangi kapılar "sınır"dır. Hangi kapılardan içeri girmek için kapıyı çalmak gerekir?

-Sadece sana ait olan alanı çevrelemen istense sınırların neler olur?

-Sınırların ihlal edilmiş olsa tepkin ne olur?

Öğretici, İslam dini, mahremiyetin korunmasını teşvik ettiğini belirterek, şu ayet-i kerimeyi okur ve açıklar:

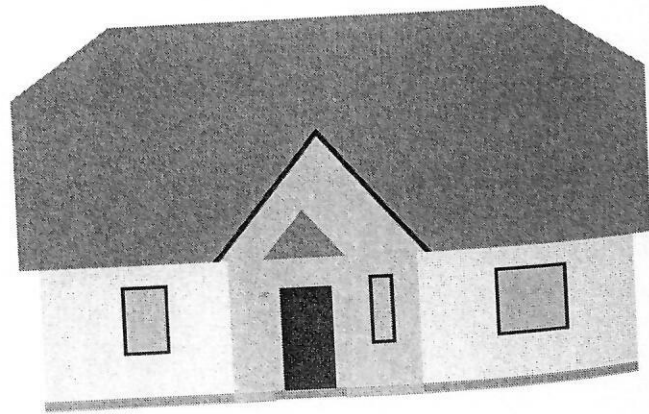
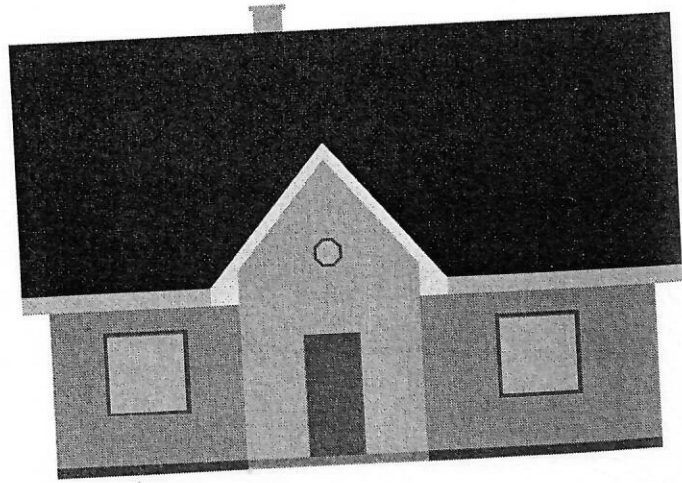
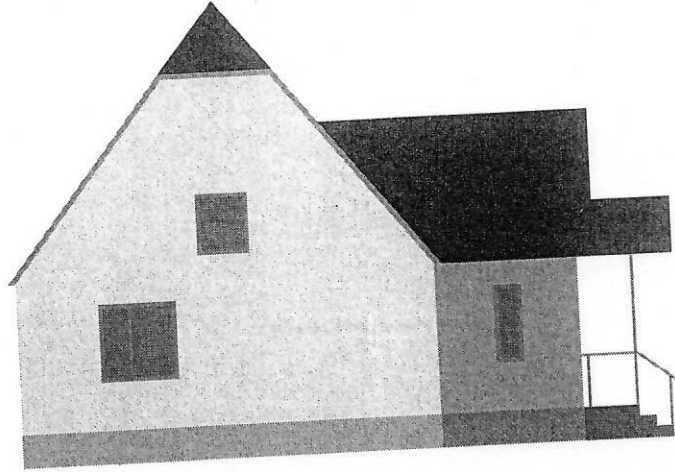
"Evlere arkalarından girmeniz iyilik değildir. İyi kimse kötülükten sakınan kimsedir, evlere kapılarından girin." (Bakara, 2/189)

Şu hususları dile getirir: Sosyal paylaşım sitelerinin yaygınlaşmasıyla insanlar, kendilerine ait mahrem bilgi ve görüntüleri kendi istekleriyle diğer insanlara açmaktadırlar. Bu mahrem konuların bazıları onların kendi masum hâlleri olsa da bazıları sanal zeminde paylaşılmaması gereken konular olabilmektedir. Yüce dinimiz İslam, mahremiyetin araştırılmasını nasıl yasaklamışsa, aynı şekilde bir kimsenin başkasına veya kendine ait mahrem bilgi ve görüntüleri ifşa etmesini de uygun bulmamıştır.

Böylelikle mahremiyet ve mahremiyete saygı konusu kavratılmış olur.

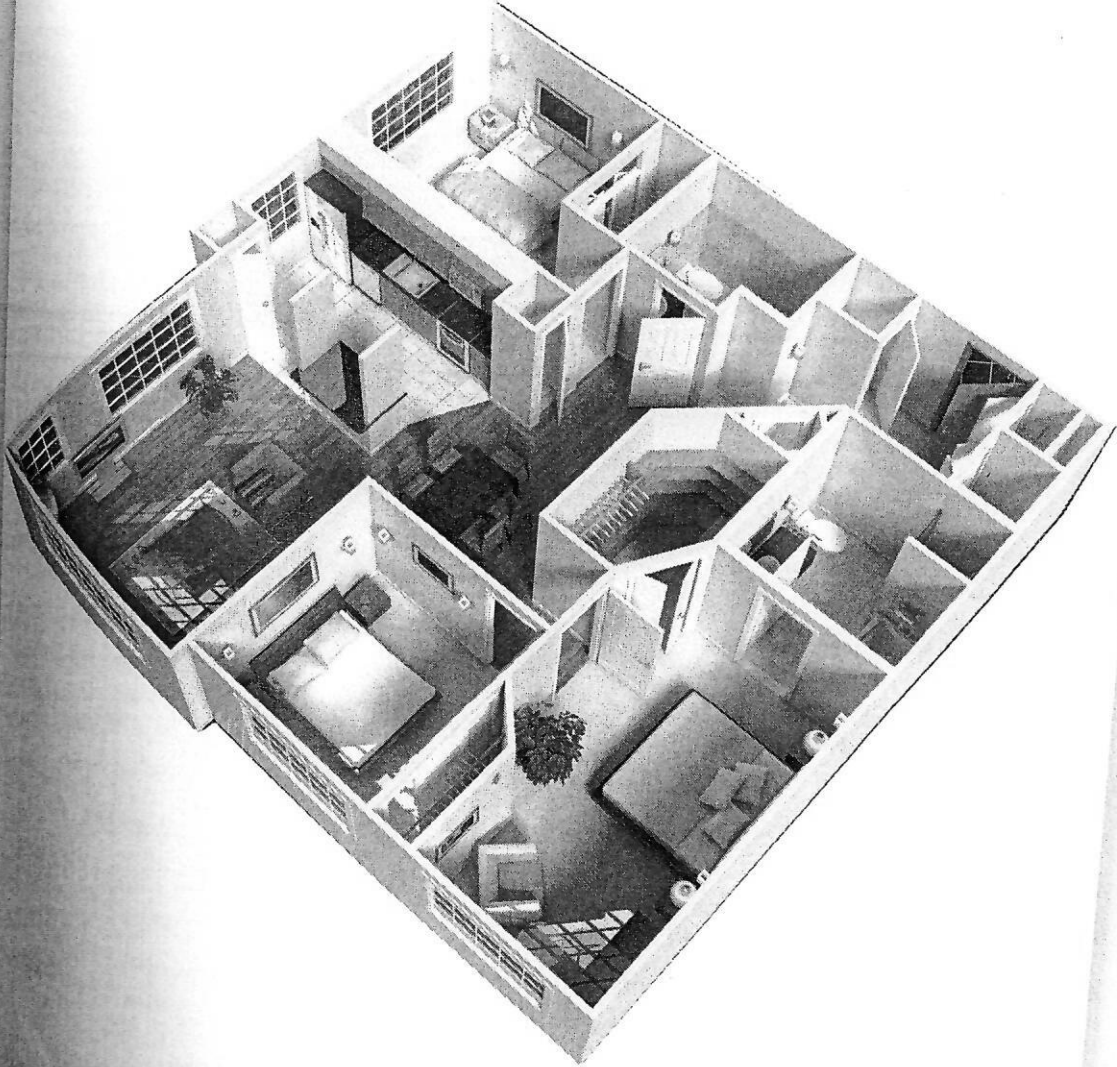
MAHREMİYET BİLİNCİ

ÇALIŞMA KÂĞIDI

MAHREMIYET BİLİNCİ

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Değerlendirme Soruları

- 1-Mahremiyet nedir?
- 2-Mahremiyete saygı konusunda dinimizin yaklaşımı nedir?
- 3- Günlük hayatta mahremiyet sınırları nelerdir?

Günün Mesajı

“Sizden biriniz (başkasının evine girmek isterken) üç defa izin istesin. Kendisine izin verilmezse geri dönsün.”
(Buhari, İsti‘zan, 13).

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. MAHREMİYET SINIRLARI

Kazanım

Diğer insanlarla arasındaki bedensel sınırların ne olması gerektiğini bilir.
(Mahrem-namahrem ilişkiler, evlenilecek kişiler)

Öğretici Notu 1

Allah Teâlâ'nın her insanı özel olarak yarattığı, bu özelliğinin bir gereği olarak fiziksel anlamda dokunulmazlıklara sahip olduğu ve bu dokunulmazlıkların korunması gerektiği anlatılır. Mahremiyet sınırlarının boyutları (yaş aralıkları ve cinsiyet farklılıkları dikkate alınarak) anlatılır. Dinimize göre vücudun örtülmesi gereken yerler (karşı cins ve hemcinsine göre örtülmesi zorunlu yerler) açıklanır. Mahremiyet bilinci kazanımları adına izahlar yapılırken özellikle cinsel istismarlara karşı bilinç oluşumu ve bu tür girişimlere karşı her koşul ve şartta karşı koyabilme özgüveni kazandırılmaya çalışılır. Mahremiyet sınırlarını aşmaya hiç kimsenin hakkı olmadığına vurgu yapılır ve değerler eğitimi noktasında da konunun bir ahlâk kazanımı olduğuna işaret edilir.

Yöntem ve Teknikler

Soru- Cevap, Eğitsel Oyun

Etkinlik 1

Bu etkinlikte sorular oyun şeklinde sorulur. Bu sorularla gizlenmesi, korunması gereken şeylere dikkat çekildikten sonra, öğretici bedenin sınırlarına değinir ve bu sınırların korunması konusunda çocukları aydınlatır.

Bu etkinlikte amaç, insanların bazı şeyleri diğer insanlardan saklama ve koruma ihtiyacı hissettiklerine dikkat çekmektir. Bu amaçla çocuklara aşağıdaki sorular sorulur. Soru sorma işi oyun şeklinde yapılmalıdır. Sorular şöyle sorulur: Birinci soru ilk çocuğa sorulur, 10 sn. gibi kısa bir süre cevap beklenir. Bu sürede çocuk kısaca cevap verebilir. Çocuk cevap vermezse, zorlanmayacaktır; süre dolunca ikinci soru ikinci çocuğa sorulur. Aynı şekilde her çocuğa bir sonraki soru sorularak devam edilir. Bir çocuğa aynı sorunun sorulmamasına dikkat edilerek iki, üç tur dönülür.

- 1- Pencereelerde neden perde var?
- 2- Bankalarda, işyerlerinde neden kasa var?
- 3- Çantalarda, cüzdanlarda neden fermuar var?
- 4- İnternet hesaplarında neden şifre var?
- 5- Banyo ve tuvaletlerde neden kapı var?
- 6- Bazı kapılarda neden kilit var?
- 7- Duşta neden perde veya kabin var?

Öğretici tarafından insanların kendilerine ait özel eşyaları ve özel bilgileri olduğu gibi bedenlerinin de özel olduğu ve korunması gerektiği belirtilir. Beden sınırlarının ihlali ile karşılaşırda yardım almak gerektiği ve kendini korumak için lüzumlu tepkiyi vermesinin önemli olduğu anlatılır. Kişinin kendi özelini koruduğu gibi başkasının özeline de saygı duyması gerektiği vurgulanarak ders tamamlanır.

Değerlendirme Soruları

1. İnsanlar neden perdeye, kilide, şifreye ihtiyaç duyar?
2. Eğer yaşamda bunlar (perde, kilit, şifre vd.) olmasaydı ne olurdu?
3. Siz bunlardan (perde, kilit, şifre, kasa, çanta fermuarı) hangilerini yaşamınızda kullanıyorsunuz?

Günün Mesajı

Edep bir taç imiş nur-i Hüda'dan
Giy ol tacı emin ol her beladan
(Anonim)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Mektup yazmak için kâğıt, zarf, kartondan hazırlanmış posta kutusu.

Etkinlik 2

Bu etkinlik için öğretici bir posta kutusu hazırlayarak derse gider. Posta kutusu karton bir kutunun üstüne mektup atma yeri delinerek ve çeşitli süslemelerle basitçe hazırlanabilir. Bu etkinlikte amaç çocuklarda mahremiyet ve insanlar arası sınırlar hususunda farkındalık oluşturmaktır.

Öğretici bugün yapacakları etkinlik öncesi kısa bir yazı okuması gerektiğini, etkinliğin bu yazı ile yakından ilgili olduğunu, bu nedenle kendisini dikkatle dinlemelerini söyleyerek yazıyı okumaya başlar.

“Osmanlı kendi medeniyetini ve kültürünü inşa etmiş büyük bir devlettir. Osmanlı medeniyetinin şekillenmesinde en önemli unsurların başında, İslam dini gelirdi. İnsanların günlük yaşamında, şehir düzeninde, ev mimarisinde bu medeniyetin izleri görülmektedir. Mesela Osmanlı şehir ve köylerinde evler, yüksek duvarlı avlular içindeydi. Duvarlar insan boyundan çok daha yüksekti; sokaktan geçen hiç kimsenin avlunun içini görmesi mümkün değildi. Bazı avluların bir kenarında pekmez yapılan şirahane, kilim, bez dokuma tezgâhları yer alırdı. Bir köşede ocak, çeşme veya kuyu bulunurdu. Avluların sokağa açılan kapı tokmakları ise Osmanlı insanının hayata bakışını simgelemesi açısından önemliydi. Kapı tokmakları bile bu hassasiyeti yansıttı. Tokmaklardan biri kalın, diğeri ince ses çıkarırdı. Kalın ses çıkaran kapı tokmağını erkek misafirler, ince seslisini ise kadın konuklar kullanırdı. Böylece ev sahipleri kapıdaki misafir hakkında bilgi sahibi olur ve ona göre karşılarlardı.”

Yazının iyice anlaşılması için önce öğretici seslice okuyup daha sonra 1-2 çocuğa okutabilir. Metin güzelce anlaşıldıktan sonra yapılacak etkinlik hakkında şu açıklama yapılır:

“Arkadaşlar, atalarımız bu konularda ne kadar hassasiyet göstermişler değil mi? Burada anlatılanlar şu an hayatımızda yer almıyor, bunlar eskilerden kalan güzel hatıralar sadece. Artık evler avlu içinde değil veya kapılarda iki tokmak yok. Ama teknolojinin imkânları sayesinde bugün kapılarda çeşitli seslerde çalan ziller var. Şimdi sizden bununla ilgili mektup yazmanızı istiyorum. Mektupları Osmanlı döneminde yaşayan birilerine hitaben yazacağız. Bu mektupta günümüzden bahsedecek, kapı zili, kamera hatta parmak izi okuyucu gibi teknolojik aletlerden mahremiyet alanında nasıl faydalandığınızı anlatacaksınız. Şimdi size vereceğim kâğıt ve zarfları kullanacak, hazırladığınız mektubu ise posta kutusuna atacaksınız. Sonra mektuplarımızı açıp okuyacağız ve bazılarını duvara asacağız.”

Çocuklara mektup yazmaları için 5-10 dakika süre verilir. Yazılan mektuplar, çocuklar tarafından zarfa konularak posta kutusuna atılır.

Her çocuğa bir başka arkadaşının mektubu gelecek şekilde mektuplar dağıtılır. Okunan mektuplar içinden seçilenler veya bütün mektuplar bir haftalığına duvara asılır.

Değerlendirme Soruları

1. Osmanlı zamanında mahremiyet sınırlarına dair hangi ayrıntılara dikkat edilmiştir?
2. Teknoloji mahremiyet sınırları konusunda bize nasıl yardımcı olmaktadır?
3. Arkadaşlarınızın yazdığı mektuplarda en çok dikkatinizi çeken nedir?

Günün Mesajı

“Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.”

(Nahl, 16/ 90)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

4. MAHREMİYETİN ANAHTARI: “HAYIR” DİYE BİLMEK

Kazanım

Mahremiyet bilincinde hayır demenin önemini anlatmak

Öğretici Notu

Öğretici, mahremiyet kavramını yasaklılık hâli ya da dokunulmazlık olarak açıklar. Haram, mahrem ve mahremiyet kelimelerinin, dinî hükümlerle ilgili olarak yasak olan her şey için kullanıldığını vurgular. Mahrem kelimesinin, evlenmeleri ebediyen haram olan yakın akrabalar için kullanıldığı gibi, aynı kelimenin insan vücudu için kullanıldığında cinsel dokunulmazlık anlamına da geldiğini anlatır. Bu durumda mahremiyetin, insan vücudunda bakılması ve dokunulması yasak olan/olmayan hususlar ve insanın özel hayatı, ailesi ve evi ile ilgili haklar bağlamında insanın temel hak ve hürriyetlerinden olduğuna vurgu yapılır. Yüce dinimizin insanın bu çok yönlü mahremiyeti ile ilgili olarak oldukça detaylı düzenlemeler getirdiğini ifade eder. Her şeyden önce yüce dinimizin insanların özel hayatlarının araştırılması, arkalarından hoş olmayan konuşmaların yapılması, insanların sırlarının ifşa edilmesi, insanların evlerine, odalarına izinsiz girilmesinin ayet ve hadislerle yasaklanmış olduğunu açıklar.

Yöntem ve Teknik

Eğitsel Oyun, Soru- cevap

Materyal

Renkli karton

Etkinlik

size çeşitli cümleler okuyacağım. Her cümlemin sonunda ise 'Ne dersiniz?' diye soracağım. Burada dikkat etmeniz gereken şey sadece iki cevap seçeneğinizin olmasıdır. Her cümle için ya 'evet' ya da 'hayır' cevabını vereceksiniz. Eğer cevabınız 'evet' ise elinizdeki 'evet' yazan kartonu havaya kaldıracaksınız. Eğer cevabınız hayır ise tüm gücünüzle 'HAYIR!!!' diye bağıracaksınız. Haydi başlayalım!"

Öğretici aşağıdaki cümleleri tek tek okur ve öğrencilerin kartla veya sözle cevap vermesi için bekler:

- 1- Arkadaşınız defterini kaplarken "Bana yardım eder misin?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 2- Sınıfa yeni gelmiş, hiç tanımadığınız bir öğrenci "Çantanın içine bakabilir miyim?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 3- Kıyafetinizi değiştirmek için odanızın kapısını kapattınız. O sırada biri geldi "Kapıyı açar mısın?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 5- Arabaların çok hızlı geçtiği, kalabalık bir yolda yanınızdaki kişi "Yeşil ışığın yanmasını beklemeden karşıya geçelim mi?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 6- Arkadaşınız o gün okula 4 tane ağır ansiklopedi getirmiş. "Bunları taşımama yardım eder misin?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 7- Arkadaşınız üzerinde 'girilmez, ölüm tehlikesi vardır.' yazan, etrafı tellerle çevrilmiş bir alan için "Buraya girelim mi?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 8- Sınıftan birisi, sizin için çok özel ve değerli olan günlüğünüz için "Okuyabilir miyim?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 9- Arkadaşınız bahçede yere düştü ve dizi kanadı. "Kalkıp yürümeme yardım eder misin?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 10- Yağmurlu ve soğuk bir günde arkadaşınız "Yanımda buzlu su var, içer misin?" dedi. Ona ne dersiniz?
- 11- İnternette tanımadığınız biri size mesaj yollayarak "Bana adını, adresini verir misin?" dedi. Ona ne dersiniz?

Etkinlik tamamlanınca öğretici şu açıklamayı yapar: "Arkadaşlar, sorduğum sorulara cevap verirken belki fark etmişsinizdir. Hayatımızda bizden yapmamız istenen bazı şeylere 'evet' bazılarına ise 'hayır' cevabını veririz. Bizden her istenilene 'evet' demek zorunda değiliz. Buradaki örneklerde olduğu gibi çoğu zaman 'hayır' demek bizi tehlikelerden korur. Sağlığımızı tehlikeye atmamak için, kendimize zarar vermemek için, özel alanlarımızı ve bedenimizi korumak için 'hayır' dememiz gerekebilir. Hayır demekten korkmayın! Eğer sizin için en doğru seçenek buysa, hayır deyin. Unutmayın ki, yaşamımızdaki sınırları ancak bu şekilde siz belirleyebilirsiniz."

Değerlendirme Soruları

1. Bizden bir şey yapmamız istendiğinde öncelikle neyi düşünmeliyiz?
2. Hangi durumlarda 'hayır' demeliyiz?
3. "Hayır" demek bize ne gibi faydalar sağlar?

Günün Mesajı

"Evlere arkalarından girmeniz iyilik değildir. İyi kimse kötülükten sakınan kimsedir, evlere kapılarından girin."

(Bakara, 2/189)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

5. ALLAH'IN EDEPLİ İNSANI SEVMESİ

Kazanım

Allah'ın edepli ve hayâlî insanı sevdiğini bilir.

Öğretici Notu

Edebin insanın en güzel süsü olduğu ifade edilerek, Allah'ın edep sahibi insanları sevdiği anlatılır. Allah neden edepli insanları sever? sorusu yöneltilir ve bu sorunun cevabı niteliğinde, edepli insanların güzel ahlâk, yardımseverlik, dürüstlük, cömertlik vb. vasıfları izah edilir. Toplumsal huzur ve güven açısından edepli insanlarla beraber olmanın gereğine değinilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım

Materyal

Çalışma kâğıdı (Ek fotokopi olarak çoğaltılacaktır)

Etkinlik

Bu etkinlik iki aşamalıdır. Öncelikle öğretici aşağıda yer alan anıyı çocuklara okur veya anlatır. Sonra ekte verilen çalışma kâğıdını çocukların sayısınca çoğaltarak dağıtır.

Öğretici, edep kavramından kısaca bahsettikten sonra "Çocuklar şimdi sizinle yaşamış, çok etkileyici bir anıyı paylaşacağım. Bu anı Osmanlı döneminde yaşamış ünlü bir şair olan Nabi hakkında. Şimdi arkamıza rahatça yaslanıp, bu ilginç anıyı dinleyelim" diyerek aşağıdaki metni çocuklara okur veya anlatır:

"Nabi bir kafil ile Hacca gider. Nabi ve beraberindekiler gecenin karanlığında Medine'ye doğru ilerlerler. Nabi, Peygamberin kabrini ziyaret edeceği için çok heyecanlıdır, gözüne uyku girmez. O sırada ise kafildeki bazı kimseler uyuyordur. Sevgili Peygamberimizin topraklarına geldik. Biraz sonra Efendimizin kabrinin bulunduğu Medine şehrine gireceğiz. Böyle uyumak hiç uygun olur mu?" diye düşünüp üzüldükten heyecanla dudaklarından şu mısralar dökülür.

"Sakin terk-i edebten kuy-ı mahbub-ı Hudadır bu

Nazargahı ilahidir, makamı Mustafa'dır bu"

(Açıklaması: Burada edebi terk etmekten sakın! Çünkü burası Allahu Teala'nın Habibi'nin beldesidir. Burası, Yüce Allah'ın devamlı nazar kıldığı bir yerdir; Hz. Muhammed Mustafa'nın makamıdır)

Nabi farkında olmayarak bu mısraları birkaç kere tekrarlar. Her tekrar edişte sesi biraz yükselir. Sonunda sesi duyan kafildekiler de uyanarak Nabi'nin heyecanına katılırlar. Kafiler büyük bir coşkuyla şehir vaktinde Medine'ye varır. Abdest alıp Mescid-i Nebi'ye doğru yürürler. Bu sırada minarelerden gelen sesi duyarlar. Sabah ezanını duymayı beklerken daha farklı bir şeyin okunduğunu anlarlar. Dikkatle dinleyince, biraz evvel Nabi'nin söylediği mısraların müezzin tarafından okunduğunu duyarlar. Şaşkınlıkla minarenin kapısına gider, müezzinin minareden inmesini beklerler. Müezzin inince,

-‘O söylediklerin ne idi, onları ne için söyledin?’ diye sorarlar ama müezzin cevap vermez. Sonunda Nabi, "Bunları biraz önce ben söyledim. Bizden başka kimse duymadı. Bunları sen kimden öğrendin?" diye sorunca, müezzinin heyecanla "Sen Nabi misin?" diyerek, Nabi'ye sarılır.

Kafildekiler bu manzara karşısında dayanamayıp,

-‘Onun adının Nabi olduğunu nereden bildin?’, derler. Bunun üzerine müezzin rüyasını anlatır.

-Biraz evvel Peygamberimizi rüyamda gördüm. Ey müezzin kalk, yatma. Beni çok sevenlerden biri benim kabrimi ziyarete geliyor. Şu cümleleri minareden söyleyerek onu karşıla" buyurdu. Ben de hemen kalkıp abdest aldım ve Peygamberimizin övdüğü o kimseyi karşılamak için minareye koştum ve Peygamberimizin bana söylediği bu mısraları okudum' der.

Bu inanılmaz hadiseyle Nabi, Peygamberimize duyduğu derin saygısını sergilemiş, güzel bir terbiye ve hayâ örneği sunmuştur. Onun bu edepli davranışı ise çok güzel şekilde ödüllendirilmiştir."

Hikâye üzerine biraz konuşulduktan sonra, çalışma kağıtları çocuklara dağıtılır. Çalışma kağıdından çıkacak hadis şudur: "Hayâ imandandır, iman edenin yeri ise Cennettir." (Tirmizi, Birr ve Silâ, 65)

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Arkadaşlar, aşağıda rakamlarla şifrelenmiş bir hadis-i şerif vardır. Her rakam, bir harfi temsil etmektedir. Ama tüm harfleri vermedik, size güvendiğimiz için bazı harfleri eksik bıraktık. İpucu olarak verilen rakamların karşılığı olan harfleri kutulara yerleştirin, eksik olan harfleri de kendiniz tamamlayıp Hz. Peygamberin hadisini bulun!

İPUCU

1	2	3	4	5	6	7
i	H	M	A	D	R	E

2	4		4
H			

1	3	4		5	4		5		6

1	2	3	4

7	5	7		1	

	7	6	1

1		7

	7			7			1	6

Değerlendirme Soruları

- 1- Edepli olmaya dair örnekler verir misiniz?
- 2- Hayâ ile iman arasında nasıl bir bağlantı vardır?
- 3- Edebin hayatımıza olumlu etkileri nelerdir?

Günün Mesajı

“Olur isen ehl-i edep
Edep saadete sebep”

Alvarlı Efe

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.